

www.mugellotoscana.it

Ufficio Turismo
Via P. Togliatti, 45
50032 Borgo San Lorenzo (FI)
t. 055 84527185 - f. 055 8456288
turismo@uc-mugello.fi.it

GASTVRIJHEID

Het Mugellaanse platteland is in elk seizoen mooi en de beste manier om ervan te genieten is er vakantie te houden op een door de bewoners kundig gerestaureerde boerderij. De vakantieboerderijen bieden onderdak in appartementen of kamers; bij sommige boerderijen worden ook maaltijden geserveerd en kunnen de producten van het eigen land of de eigen beesten worden aangeschaft. Ook kan in sommige gevallen aan activiteiten ter plaatse worden deelgenomen. Natuurlijk is het ook mogelijk om in gezellige hotelletjes te overnachten, in prachtige historische gebouwen, gerestaureerde kleine plaatsjes die tot plattelandsverblijven zijn omgetoverd, of in een "bed&breakfast" die juist ook in plattelandsgebouwen is te vinden. Voor een nog directer contact met de natuur is het tevens mogelijk om op comfortabele campings te overnachten, of in berg- en recreatiehutten.

Voor informatie

Op www.mugellotoscana.it, de toeristische site van de Unione Montana, treft u een lijst van alle adressen in de Mugello aan waar u kunt overnachten die aan controle onderhevig zijn en die dagelijks wordt bijgehouden.

DE GESCHIEDENIS

Langs de rivier de Sieve ontstaan op niet al te grote afstand van elkaar diverse centra wier oorsprong tot ver in de tijd teruggaat en die gediversifieerd zijn. Belangrijke gebieden waar Etrusken woonden worden in de Romeinse tijd de zetel van kolonies en kleine plaatsjes. De middeleeuwse voorname families, de Guidi en Ubaldini, begonnen al vrij vroeg met de Gemeente Florence, die zich aan het uitbreiden was en dus naar nieuwe gebieden zocht, te concurreren. Vanaf het jaar 1300 maakte deze streek dus opnieuw een belangrijke ontwikkeling door, dankzij het strategische en economische belang van het Mugello-dal voor de stad Florence. De **Medici**, afkomstig uit de Mugello, en Lorena-familie

maakten er hun visitekaartje van door grote sommen geld te besteden aan het bestendigen van hun aanwezigheid in de buurt van Florence. Belangrijke gebouwen, vestingwerken, kastelen, villa's en herenhuisen zijn overgebleven uit deze eeuwen om de ontwikkeling van de Mugello te documenteren. Ook de kunstzinnige en culturele geschiedenis van Florence treft in dit gebied uiterst belangrijke elementen aan voor haar ontwikkeling. Kunstenaars als **Giotto** en **Beato Angelico** zijn hier geboren; belangrijke architecten werkten hier aan de bouw van "ommuurde plaatsen"; de landschapselementen die aangetroffen worden op vele Florentijnse schilderijen vinden hier hun beeldende achtergrond.

DE OMGEVING

Het grondgebied van de Unione Montana verenigt twee geografische gebieden: de "echte" Mugello en de noordelijke Mugello of het Romagna-gedeelte van Toscane. Het Mugello-dal, waar de plaatsen Scarperia e San Piero, Barberino di Mugello, Borgo San Lorenzo, Vicchio en Dicomano liggen, bevindt zich in het centrale bovengedeelte van het hydrografische bekken van de Sieve: het is een ruim dal dat ten noorden begrensd wordt door de belangrijkste scheidslijn van de Apennijnen (van Monte Citerna tot Giogo di Villore), ten zuiden door de uitlopers van Monte Giovi en Monte Senario, ten westen door de Monti della Calvana waarachter zich de provincie Prato uitstrekt. Het Mugellaanse landschap is gevarieerd: dicht struikgewas op de bergkammen, het rijk van everzwijnen, reebokken en vossen, maar ook kastanjabossen en olijfboomgaarden, grote delen vlak land van de oude terrassen die begrensd worden door met graan en zonnebloemen bebouwde hellingen en de vruchtbare valleikom waar de belangrijkste plaatsen en verbindingswegen zich bevinden. Ten noorden, tussen de bergkammen van de Mugello en de passen die afdalen richting Bologna en de Romagna, in het noordelijke deel van de bekkens van de

rivieren Santerno, Senio en Lamone, ligt de noordelijke Mugello met de plaatsen **Firenzuola**, **Palazzuolo sul Senio** en **Marradi**. De grote keien en toppen, ook al zijn ze niet hoger dan rond de 1000 meter, tekenen zich als massieve, hier en daar zelfs imposante coullissen en profielen af. Het panorama wordt gedomineerd door ongerepte bossen met beuken-, kastanje- en eikenbomen, grote weiden die soms door jeneverstruiken en zwerfstenen worden onderbroken. De zuiverheid van het water en de welige oevervegetatie van deze dalen vormen de juiste habitat voor zeer vele soorten vogels en vissen. Het klimaat is een tussenvorm tussen het rigide Po-vlakteklimaat, waar de koude winden die van de uitlopers van de Alpen komen vrij waaien, en het mildere mediterrane klimaat, dat het centrale gedeelte van Italië karakteriseert. Het Mugello-dal, direct onder de hoogste kammen van de bergketen, is vaak een punt waar de koude tramontane de vochtigwarme zuidwesten- en westenwinden en de sirocco ontmoet. In de winter zorgt de tramontane ervoor dat de mist, die door de genoemde winden wordt aangevoerd, wordt weggeblazen, in de zomer dat de soms vochtige warmte die deze aanvoeren wordt getemperd.

DE GERECHTEN

TORTELLI DI PATATE

VLEESWAREN

In deze Toscaanse streek tussen Florence en Bologna kan de reiziger een keuken en rijkdom aan producten van het land ontdekken waarvan de authenticiteit en traditie in de loop der tijd zeker niet aan belang hebben ingeboet. De typisch Mugellaanse gerechten zijn niet talrijk, maar wel belangrijk; de "natuurlijke" smaak overheerst, omdat ze met traditionele aroma's worden bereid en nooit met "rijkere" ingrediënten zijn vermengd, waar vandaag de dag nog al eens misbruik van wordt gemaakt. Voorbeelden van typisch lokale gerechten zijn de "tortelli di patate" (met aardappel gevulde tortelli), tagliatelle met paddestoelen, everzwijn of haas, meelpap, soepen, geurige minestrone en moesen. In de Mugellaanse keuken is een belangrijke rol weggelegd voor

MARRONI I.G.P.

KAAS

vlees: twee duimenhoge T-bonesteaks, maar ook varkensrib en saucijzen, gevuld konijn en de bijzondere gekookte eend. De plaatselijke kaas is pecorino, 100% schapenkaas of met een deel koeienmelk erin; de groenten bij het hoofdgerecht zijn bijvoorbeeld witte bonen in olijfolie, allerlei soorten groente uit de moestuin, uiterst smakelijk gefrituurd (artisjokken, aubergines, courgettebloemen). De zoetheid is eenvoudig, zoals bijvoorbeeld de roosmarijnbroodjes ("pan di ramerino"), brood met druiven ("schiacciata con l'uva") en de overbekende vlaaien met diverse soorten marmelade of de taart of pudding van Marradi, die wordt bereid met de heerlijke plaatselijke kastanjes met het I.G.P.-keurmerk, de beschermde geografische aanduiding.

EEN, DRIE, VIJF DAGEN in de Mugello

De Mugello-streek bevindt zich in Toscane en heeft eeuwenlang dichtbij Florence en in haar invloedssfeer geleefd. Een vakantie in de natuur, temidden van geschiedenis en kunst

1 DAG DE MEDICI-ROUTE

De gesuggereerde route loopt door de Mugello, over de wegen die naar de gemeenten **Scarperia e San Piero** en **Barberino di Mugello** leiden.

• Het bezoek begint bij Scarperia, “nieuw grondgebied” dat door Florence is gesticht in het jaar 1306 en waar het Palazzo dei Vicari zich bevindt. Dit imposante gebouw stamt uit de 14e eeuw en heeft in de loop der tijd talrijke wijzigingen en restauraties ondergaan. Het **Museo dei Ferri Taglienti** (tel. +39 055 8468165), het messenmuseum, is hier gevestigd. In de nabijgelegen Via Solferino treft u de oude “Bottega del Coltellinaio”, de messenmakerswinkel, aan. Mocht u op zoek zijn naar goede messen, de diverse gespecialiseerde zaken in Scarperia kunnen we zeker aanbevelen.

• Van Scarperia gaat u naar **San’Agata**, waar een prachtige romaanse parochiekerk is, evenals het **Archeologisch centrum kunstvoorwerpen** (tel. +39 055 8406853). Aangekomen in Galliano, Barberino di Mugello, kunt u afdalen

naar het **Meer van Bilancino**, waar gezwommen kan worden, terwijl u, als u linksaf slaat, een bezoek kunt brengen aan de **WWF-oase Gabbianello** en het **Convento di Bosco ai Frati**, een klooster dat opnieuw opgetrokken is naar een ontwerp van Michelozzo op bevel van Cosimo de’ Medici. In het klooster treft u een mooi kruisbeeld aan dat toegeschreven wordt aan Donatello (tel. +39 055 848111).

• Wanneer u richting San Piero a Sieve rijdt, komt u onderweg twee Medici-villa’s tegen die behoren tot het Unesco-werelderfgoed: de **Medici-villa van Cafaggiolo**, één van de geliefde woningen van Lorenzo il Magnifico en een prachtvoorbeeld van renaissancearchitectuur (tel. +39 055 8479396), en, niet ver daarvan op de top van een heuvel en omringd door cipressen, een ander schitterend Medici-gebouw, het **Castello del Trebbio** (tel. +39 055 848088 - 339 3029697).

3 DAGEN TEMIDDEN VAN KUNST EN NATUUR

Wie een lang weekend wil blijven, kan, na de eerder beschreven dagexcursie te hebben gemaakt, het bezoek voortzetten door de onderstaande route te volgen die door de gemeenten **Borgo San Lorenzo**, **Vicchio** en **Dicomano** voert.

• In Borgo San Lorenzo wordt een bezoek aan de **Pieve di San Lorenzo** aangeraden, een belangrijk romaans gebouw waar u een kostbare Madonna kunt bewonderen die toegeschreven wordt aan Giotto (tel. +39 055 8459295), evenals aan het bijzondere **Museo della Manifattura Chini**, dat gehuisvest is in de vijfde **Villa Pecori Giraldi** (tel. +39 055 8456230) en gewijd is aan de veelzijdige activiteiten van de familie Chini die tijdens de art-nouveauperiode werden ontplooid (accessoires in keramiek, gres en glas voor de architectuur en gebruiksvoorwerpen). In het museum worden ook tijdelijke tentoonstellingen gehouden van keramiek uit andere collecties en musea.

• Wie in de directe omgeving op zoek is naar natuur en zuivere lucht, kan naar het **Museo della Civiltà Contadina di Casa d’Erci** gaan, het boerenmuseum, waar een boerderij bezocht kan worden met allerlei gebruiksvoorwerpen en meubels uit het boerenleven. Ook kan een kleine excursie (van circa een uur) worden gemaakt over een pad middenin de natuur dat door het bos en de rivier loopt en waar een pick-nickplaats is (tel. +39 055 8492519 - 338 6880647).

• In Borgo San Lorenzo neemt u de regionale Faentina-weg richting Florence en slaat u, op de grens van de Mugello en nadat u de pas Vetta Le Croci heeft bereikt, rechtsaf naar het **Montesenario-klooster**, dat het hele Mugello-dal domineert (tel. +39 055 406441). In de omgeving treft u het schitterende **Medici-park in Pratolino** aan (tel. +39 055 4080721; 055 4080723).

• Vervolgens keert u terug naar Borgo San Lorenzo en rijdt u vandaar verder naar Vicchio, waar u een bezoek kunt brengen aan het gerestaureerde **geboortehuis van Giotto** (tel. +39 055 8439225) in het plaatsje Vespignano en aan het **Museum Beato Angelico**, dat een religieuze kunstcollectie omvat (tel. +39 055 8448251 - 055 8439255) en aan de hoofdweg van het historisch centrum ligt. In de buurt van piazza Giotto bevindt zich het **Montelleri-meer**, waar u kunt vissen, picknicken of gewoon lekker relaxen.

• U verlaat Vicchio en rijdt verder naar Dicomano, waar het **Archeologisch museum van de Mugello en het Sieve-dal** is (tel. +39 055 8385428) dat een didactische workshop en een expositie biedt die zeer suggestief is. Er zijn vondsten uit een periode die van de prehistorie tot aan de renaissance reikt. Op een heuvel, niet ver van de mooie portiek van het historische centrum, treft u de **Pieve di Santa Maria** aan, een van de eerste parochiekerken gewijd aan de Madonna en gebouwd tussen de 5e en 6e eeuw (tel. +39 055 838050).

5 DAGEN IN HET ROMAGNA-GEDEELTE VAN TOSCANE

Wie vijf dagen wil doorbrengen in de Mugello raden we, naast de al beschreven routes, een onvergetelijk bezoek aan de noordelijke Mugello of het Romagna-geedeelte van Toscane aan, het deel van deze streek dat er het beste in is geslaagd om de natuur zo ongerept mogelijk te laten en de sociale tradities in ere te houden. Het omvat de gemeenten **Firenze**, **Palazzuolo sul Senio** en **Marradi**.

• De noordelijke Mugello bereikt men via de passen Futa, Giogo en Colla, die van de Toscane naar de streken Emilia en Romagna leiden. Het meest bergachtige gedeelte van de Mugello biedt de bezoeker talrijke mogelijkheden om van de omgeving en diens ongelooflijke mogelijkheden te genieten: - **wandelexcursies in de natuur**, groepsgewijs, als gezin of individueel door gebruik te maken van de “SO.ET.” (Sorgenti di Firenze Trekking), een geheel van wandelroutes die van de toppen van de bergen en heuvels naar de dalen leiden; - **excursies te paard** voor de liefhebbers en lange wandelingen over eenvoudige en bekoorlijke paden en weggetjes; - fietsexcursies per **mountainbike**, terwijl zuivere en zuurstofrijke

lucht ingeademd wordt. Over routes in het fietstoerismedistrict en met de mogelijkheid om de brevetten “Gran Tour” en “Scalatore” te halen (www.mugelloinbike.it); - **sportvissen, klimmen, oriëntering** en vele andere activiteiten om volop van de vrije tijd te genieten en op adem te komen van een werkzaam leven dat steeds meer van de mens vergt.

• Juist in deze streek zijn de **gerechten en plaatselijke producten authentiek** gebleven en worden de tradities nog in ere gehouden: in de keukens van Marradi worden nog steeds recepten met Mugello-kastanjes als basis doorgegeven, waaronder de beroemde taart, de verrukkelijke pudding en heerlijke gefrituurde tortellini; in Palazzuolo sul Senio treft u likeurs,

marmelades, bosvruchtensiroop, maar ook varkensvlees van “cinta senese” varkens en heerlijke gerechten op basis van tuinkruiden aan; het vlees van Firenze is biologisch en de koeien grazen er op geurige weiden.

• De route die we suggereren start in Firenze, Florentijns “nieuw grondgebied”: een bezoek aan het **Museum van de Pietra Serena** (zandsteen) is de moeite waard; het is ondergebracht in het gebouw waar ook de Gemeente is gehuisvest en wordt de Rocca, burcht, genoemd. Het museum illustreert het winnen en traditioneel bewerken van deze steensoort (tel. +39 055 8199477 - 055 8199459). Ook adviseren we een bezoek aan het nabijgelegen **Moscheta**, waar u niet alleen eenvoudige excursies te voet en te paard kunt maken, maar tevens een bezoek kunt brengen aan de ruim duizend jaar oude Abbazia Vallombrosana waar een museum is dat gewijd is aan het **historische landschap in de Apennijnen** (tel. +39 055 8144900).

• Zodra u Firenze verlaat, rijdt u verder naar San Pellegrino, Coniale

en Tirli en bereikt u na circa 30 km over een heel rustige weg Palazzuolo sul Senio. Door dit zeer verzorgde middeleeuwse plaatsje loopt een rivier, de Senio. Aan het hoofdplein ligt het 14e-eeuwse Palazzo dei Capitani dat het **museum van de bergbevolking** en tevenshet archeologisch **museum van de noordelijke Mugello huisvest** (tel. +39 055 8046008 - 055 8046154). Niet ver hiervandaan treft u de **Santuario della Madonna delle Nevi di Quadalto** aan, het 15e-eeuwse aan de Madonna gewijde heiligdom (tel. +39 055 8046072).

• De afstand tussen Palazzuolo en Marradi bedraagt circa 12 km. Dichter Dino Campana is in Marradi geboren en getogen. De plaats heeft een mooi centrum met een aantal belangrijke historische gebouwen, het uiterst elegante **Teatro degli Animosi** van laat 18e-eeuwse bouw en de **San Lorenzo-kerk**, waar bewonderenswaardige eind 15e-eeuwse schilderijen te zien zijn van de Maestro di Marradi (tel. +39 055 8045024). Van Marradi rijdt u naar San Benedetto in Alpe, waarna u na een paar kilometer het schitterende **Badia del Borgo** (S. Reparata in Salto) aantreft, dat uit de 11e eeuw stamt.

HOE BEREIKT U DE Mugello

De diverse plaatsen in de Mugello zijn uitstekend te bereiken per bus en auto: op de snelweg A1 neemt u de afslag Barberino di Mugello en die van Firenze Mugello. Tevens zijn er vele interessante hoofd- en secundaire wegen.

De oude en fascinerende Faentina-spoorweg maakt het mogelijk om zowel via de Romagna- (vertrek in Faenza), als via de Toscane-kant de Mugello per trein te bereiken. Met diverse lokale buslijnen kunt u naar de verschillende plaatsen.